

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlusasja number	106-25/284769
Otsuse kuupäev	21.05.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	OÜ ElectroAir vaidlustus Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse riigihankes „Generaatorite soetus Moldova Kaitseministeeriumile“ (viitenumber 284769) Strobil OÜ kvalifitseerimise ja kõrvaldamata jätmise otsustele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, OÜ ElectroAir, esindaja Aleksei Snitsarenko Hankija, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, esindaja Maarion-Aniita Kivilo Kolmas isik, Strobil OÜ, esindaja vandeadvokaat Triin Väljaots
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

Riigihangete seaduse § 197 lg 1 p-i 8, RHS § 192 lg 3 p-i 7 ja § 197 lg 1 p-i 4, § 198 lg-de 3 ja 8 alusel

1. Jätta läbi vaatamata OÜ ElectroAir vaidlustus riigihanke osas 2 Strobil OÜ kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise otsustele.
2. Jätta OÜ ElectroAir vaidlustus rahuldamata.
3. Jätta OÜ ElectroAir vaidlustusmenetluse kulud tema enda kanda.
4. Mõista OÜ-lt ElectroAir Strobil OÜ kasuks välja lepingulise esindaja kulud 840 eurot (käibemaksuta).

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 23.10.2024 avaldas Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris avatud hankemenetlusena läbi viidava riigihanke „Generaatorite soetus Moldova

Kaitseministeeriumile“ (viitenumber 284769) (edaspidi Riigihange) hanketeate.

Riigihange on jagatud kolmeks osaks.

2. 25.04.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) OÜ ElectroAir (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija 15.04.2025 käskkirjas nr 2-1/25/163 tehtud otsustele jätta Strobil OÜ (edaspidi ka Kolmas isik) kõrvaldamata ja kvalifitseerida Riigihanke osades 1 ja 2.

30.04.2025 parandas Vaidlustaja puudused esitatud vaidlustuses.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 08.05.2025 kirjaga nr 12.2-10/106 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 13.05.2025 ja neile vastamiseks 16.05.2025.

Vaidlustuskomisjoni poolt määratud tähtpäevadeks täiendavaid seisukohti ei esitatud.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, OÜ **ElectorAir**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

4.1. Otsuste vaidlustamise kaudu on Vaidlustajal võimalik sõlmida Hankijaga Riigihanke osas 1 hankelepingle.

4.2. Strobil OÜ on asutatud 18.11.2024 Bristol Trust OÜ jagunemise käigus. Teine jagunemise käigus asutatud ettevõtte on Surrestik OÜ. Vastavalt äriregistris toodud andmetele on Surrestik OÜ Bristol Trust OÜ järglane kogu tegevuse ja finantsilise ajalooga.

Seega 18.11.2024 seisuga oli Strobil OÜ uus ettevõtja.

4.3. Riigihange oli väljakuulutatud 23.10.2024, enne Strobil OÜ asutamist.

Kvalifitseerimistingimuste järgi pidi olema nõuetekohaselt täidetud vastavate asjade müügireferentside summad 100 000 eurot (Osad 1, 2) ja 50 000 eurot (Osa 3). Kuna Strobil OÜ registreeriti pärast Riigihanke väljakuulutamise kuupäeva ja tal ei olnud tegevust ja finantsilist ajalugu, siis tal ei saa olla kvalifitseerimiseks vajalikke müügilepinguid.

4.4. Strobil OÜ on esitanud valeandmeid RHS §-s 101 sätestatu alusel hankija kehtestatud kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kohta - tal ei saanud olla kvalifitseerimiseks nõutud müügilepinguid.

Strobil OÜ mõjutab tahtlikult Hankijat või esitab hooletusest eksitavat teavet, mis võib ebakohaselt mõjutada Hankija otsuseid Riigihankes.

5. Hankija, **Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus**, vaidleb vaidlustusele vastu.

5.1. Hankija tegi 15.04.2025 kaks otsust:

- 1) otsusega nr 2-1/25/160 tunnistas Hankija Riigihanke osades 1 ja 2 viie (5) ettevõtja (sh Vaidlustaja) poolt esitatud pakkumused vastavaks ning tunnistas edukaks riigihanke osades 1 ja 2 Kolmanda isiku pakkumuse;
- 2) otsusega nr 2-1/25/163 (edaspidi Otsus) jättis Hankija Kolmanda isiku kõrvaldamata ja kvalifitseeris Kolmanda isiku Riigihanke osades 1 ja 2.

5.2. Hankija tugines Otsuses Kolmanda isiku kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise kohta RHS § 52 lg-le 3, §-le 96, § 98 lg-le 5, §-le 104 ja hankekomisjoni poolt 14.04.2025 riigihangete registris (RHR) allkirjastatud protokollile (kättesaadav RHR-s).

Otsusest selgub, et Hankija jättis Kolmanda isiku kõrvaldamata, kuivõrd tal puudusid RHS §-st 95 nimetatud kõrvaldamise alused ning ta vastas Riigihanke alusdokumentides esitatud kvalifitseerimise tingimustele.

Kolmas isik esitas Riigihanke osade 1 ja 2 kohta pakkumuse, milles tugines alltöövõtja (tootja) tehnilist ja kutsealast pädevust puudutavatele näitajatele ning referentslepingutele RHS § 103 lg 1 alusel. Nimelt lubab RHS § 103 lg 1 ettevõtjal tugineda majanduslikku ja finantsseisundit ning tehnilist ja kutsealast pädevust puudutavate kvalifitseerimise tingimuste täitmiseks lisaks oma vahenditele ka teiste ettevõtjate vahenditele, sõltumata õiguslike suhete iseloomust nende ettevõtjatega.

Vastavalt RHS § 103 lg 5 kontrollis Hankija alltöövõtja suhtes, kellele Kolmas isik tugineb, RHS §-s 95 sätestatud kõrvaldamise aluseid ning kvalifitseerimistingimuste täitmist osas, milles Kolmas isik on tema näitajatele tuginenud. Kuivõrd alltöövõtjal puudusid Hankija hinnangul kõrvaldamise alused ning kvalifitseerimistingimused olid täidetud, otsustas Hankija jätta Kolmanda isiku kõrvaldamata ja kvalifitseerida.

Kuivõrd Kolmas isik oli pakkumuses märkinud, et pakkumuses sisalduv info on käsitletav ärisaladusena RHS § 46¹ alusel, siis ei avaldanud Hankija Otsuses informatsiooni alltöövõtja kohta.

6. Kolmas isik, *Strobel OÜ*, palub:

- 1) jätta vaidlustus läbi vaatamata Riigihanke osa 2 osas;
- 2) jätta vaidlustus muus osas rahuldamata.

6.1. RHS § 197 lg 1 p-i 8 kohaselt lõpeb vaidlustusmenetlus vaidlustuskomisjoni otsusega jätta vaidlustus osaliselt või täielikult läbi vaatamata, kui ilmnevad RHS § 192 lg-s 3 sätestatud alused. RHS § 192 lg 3 p 7 alusel jätab vaidlustuskomisjon vaidlustuse läbi vaatamata, kui vaidlustajal puudub vaidlustuse esitamise õigus.

RHS § 117 lg 1 sätestab, et pakkuja võib vaidlustada hankija tegevuse, kui RHS-i rikkumine hankija poolt rikub pakkuja õigusi või kahjustab tema huvisid. Seega, kui vaidluse ese ei puuduta vaidlustaja õigusi, ei ole vaja hankija otsuse seaduslikkust kontrollida. Riigihanke vaidlustusmenetluses on niisiis kaitstav õigushüve RHS § 117 lg-st 1 tulenevalt õiguspärane hankelepingu sõlmimise võimalus. Vaidlustuse rahuldamine peab aitama kaasa vaidlustaja õiguste kaitsele või rikutud õiguste taastamisele. Vaidlustatavad ei ole need hankija otsused, mis seda eesmärki ei teeni.

Vaidlustuse kohaselt vaidlustab Vaidlustaja Hankija otsused Riigihanke osades 1 ja 2. Samas, 30.04.2025 on Vaidlustaja ise kinnitanud, et tal on võimalik sõlmida Riigihankes hankelepings üksnes Riigihanke osas 1. See tähendab, et Riigihanke osas 2 ei ole nimetatud eesmärk vaidlustuse kaudu saavutatav.

Eelnevast tulenevalt ei riku Hankija poolt Riigihanke osas 2 tehtud otsused kuidagi Vaidlustaja subjektiivseid õigusi. Seega puudub Vaidlustajal Riigihanke osas 2 tehtud otsuste vaidlustamise õigus, mistõttu palub Kolmas isik jätta vaidlustus Riigihanke osas 2 RHS § 192 lg 3 p-i 7 alusel läbi vaatamata.

6.2. Vaidlustaja leiab ebaõigesti, et Kolmas isik ei vasta kvalifitseerimise tingimustele tulenevalt sellest, et Kolmas isik asutati pärast Riigihanke väljakuulutamist, mistõttu ei saa Kolmas isik Vaidlustaja hinnangul vastata kvalifitseerimise tingimustele. Vaidlustaja eksib. Kolmas isik vastab kõigile kvalifitseerimise tingimustele.

Vaidlustaja ebaõige hinnang on nähtavasti tingitud asjaolust, et Vaidlustaja ei ole kursis RHS § 103 lg-s 1 ettevõtjatele kehtestatud õigusega tugineda kvalifikatsiooni tõendamisel teiste ettevõtjate vahenditele. Kuivõrd teise ettevõtja vahenditele tuginemise õigus tuleneb otse seadusest ning Hankija ei ole teise ettevõtja vahenditele tuginemist kuidagi piiranud, sai Kolmas isik varasema kogemuse osas õiguspäraselt tugineda teise ettevõtja referentsidele.

Antud juhul tugineski Kolmas isik kvalifitseerimise tingimuste täitmisel õiguspäraselt teise isiku vahenditele, esitades Hankijale pakkumuse koosseisus informatsiooni kahe tingimustele vastava generaatorite müügilepingu kohta (vt Kolmanda isiku pakkumus). See konfidentsiaalne informatsioon on vaidlustuskomisjonile riigihangete registrist kättesaadav.

Hankijale esitatud referentslepingud vastasid tingimustele, milleks olid generaatorite müük summas minimaalselt 100 000 eurot lepingu kohta, mistõttu saigi ainus Hankija õiguspärane tegevus olla Kolmanda isiku kvalifitseerimine Riigihanke osades 1 ja 2.

6.3. Strobil OÜ-l ei esine kõrvaldamise aluseid

6.3.1. Vaidlustusest nähtub, et Hankijale heidetakse ette RHS § 95 lg 4 p 9 rikkumist, mis seisneb Vaidlustaja hinnangul selles, et Hankija ei kõrvaldanud Kolmandat isikut Riigihankest valeandmete esitamise eest. Valeandmete esitamiseks peab Vaidlustaja Hankijale kvalifitseerimistingimuste osas ebaõigete andmete esitamist.

Vaidlustuses esitatud oletused võimaliku kõrvaldamise aluse esinemise kohta ei vasta tegelikkusele. Kolmas isik ei ole Hankijale ebaõigeid andmeid esitanud. Vaidlustaja ebaõige hinnang on tingitud asjaolust, et Vaidlustaja ei ole kursis RHS § 103 lg-s 1 ettevõtjatele kehtestatud õigusega tugineda kvalifikatsiooni tõendamisel teiste ettevõtjate vahenditele. Kuivõrd Kolmas isik ei ole esitanud Hankijale kvalifitseerimiseks valeandmeid, vaid on tuginenud õiguspäraselt teise isiku kogemusele, ei esine ka olukorda, kus Kolmas isik oleks Hankijale valeandmeid esitanud. Seega ei olnud Hankijal põhjust Kolmandat isikut RHS § 95 lg 4 p 9 alusel Riigihankest kõrvaldada.

6.3.2. Vaidlustaja arvates oleks Kolmas isik oleks tulnud kõrvaldada ka RHS § 95 lg 4 p 10 alusel põhjusel, et Kolmas isik on väidetavalt esitanud Hankijale eksitavat teavet, mis võib mõjutada Hankija otsuseid Riigihankes. Kolmas isik kinnitab, et ta ei ole Hankijat kuidagi

eksitanud, mistõttu puudusid Hankijal igasugused põhjendused kaaluda Kolmanda isiku kõrvaldamist RHS § 95 lg 4 p 10 alusel.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. Vaidlustaja on vaidlustanud Otsuse (15.04.2025 nr 2-1/25/163), milles:

- 1) jättis Hankija Kolmanda isiku kõrvaldamata;
- 2) kvalifitseeris Kolmanda isiku Riigihanke osades 1 ja 2.

Vaidlustuskomisjon nõustub Kolmanda isikuga, et vaidlustus Riigihanke osas 2 Kolmanda isiku kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise otsustele tuleb jätta RHS § 197 lg 1 p-i 8 ja RHS § 192 lg 3 p-i 7 alusel läbi vaatamata - Vaidlustajal puudub nende otsuste vaidlustamise õigus.

Vaidlustajal ei ole Riigihanke osas 2 tehtud otsuste vaidlustamise kaudu võimalik sõlmida Hankijaga hankepingut, sest riigihangete registri andmetel on Vaidlustaja pakkumuse maksumus selles Riigihanke osas alles neljandal kohal.

8. Kolmanda isiku kvalifitseerimise otsuse õiguspärasus

Vaidlustaja on Kolmanda isiku kvalifitseerimise otsuse vaidlustanud põhjendusel, et Kolmandal isikul ei saa olla nõutud lepinguid, sest ta on asutatud 18.11.2024, peale Riigihanke alustamist. Muid põhjendusi pole Vaidlustaja esitanud.

8.1. Hankija on Riigihankes kehtestanud kvalifitseerimise tingimuse („Hankepass täiendavate selgitustega“) (edaspidi Tingimus) ja selgitanud Tingimust järgmiselt:

„Pakkuja peab olema riigihanke algamisele eelneva 36 kuu jooksul (hanketeate avaldamisest tagasiulatuvalt) täitnud nõuetekohaselt vähemalt 2 generaatorite müügilepingut/tellimust, millest IGA lepingu/tellimuse maksumus peab olema vähemalt 100 000 eurot (ilma käibemaksuta). Juhul kui leping(ud)/tellim(us) on alles täitmisel peab seda/neid olema täidetud vähemalt hankija nõutud maksumuse ulatuses. Pakkuja PEAB ESITAMA täidetud lepingute/tellimuste andmed HANKEPASSIS, kus ta PEAB täitma ära kõik täidetud lepingu/tellimuse kohta ettevõtjalt oodatavad vastused (lepingu/tellimuse kirjeldus, kogusumma, vastutusala, täitmise ajavahemik, tellija nimi, tellija kontaktisiku nimi, e-post ja telefon). Hankijal on õigus võtta ühendust lepingute loetelus märgitud kontaktisikutega, et saada kinnitust lepingute nõuetekohase täitmise kohta, ning võtta nendelt isikutelt saadud teavet lepingute täitmise kohta aluseks käesolevas hankemenetluses tehtavatele otsustele. Taotleja peab esitama hankija nõudmisel vähemalt 5 tööpäeva pikkuse tähtaja jooksul teise lepingupoole (tellija) kirjaliku kinnituse, et nimetatud lepingud/tellimused on tellija poolt esitatud andmetele vastavalt teostatud ja et need on täidetud nõuetekohaselt (hankija soovib hankemenetluse kiirema läbiviimise huvides esitada nimetatud dokument / dokumendid koos pakkumusega).

Ühispakkujad võivad oma majandusliku ja finantsseisundi ning tehnilise ja kutsealase pädevuse tõendamiseks tugineda teiste ühistaotlejate vahenditele. Kui pakkuja tugineb teise ettevõtte näitajatele, TULEB ESITADA hankepass ka teise ettevõtte kohta. Hankepass peab sisaldama kinnitust, et ettevõttel, kelle vahenditele taotleja tugineb, ei esine ühtegi käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 või 4 sätestatud kõrvaldamise alust ja ta vastab sellele kvalifitseerimiseks esitatud tingimusele, mille osas taotleja teise ettevõtja vahenditele tugineb. Samuti peab taotleja esitama teise ettevõtte allkirjaõigusliku isiku poolt kirjalikult

ALLKIRJASTATUD kinnituskirja, et ta on tuginemisega nõus ning selgituse, mil moel ta osaleb sõlmitava lepingu täitmisel selliselt, et taotleja saab tema vahendeid lepingu täitmisel kasutada. Kinnituskirjas tuleb selgelt välja tuua: 1) millist osa eduka pakkumuse korral hakkab täitma tuginetav ettevõtte või ühispakkuja; ning 2) et, et nimetatud isikud vastutavad sõlmitava lepingu nõuetekohase täitmise eest ühiselt. Hankija aktsepteerib üksnes eesti- või ingliskeelseid dokumente.

Kehtib: Ainult järgmiste osade kohta: Osa 1 - Generaator „Statsionaarne 100-150kW“, (max + 20kW) Osa 2 - Generaator „Mobiilne/veetav ratastel“ - 20-30kW, mitte vähem kui 20kW“

Vaidlustuskomisjon tuvastas, et Kolmas isik on tähtaegselt (pakkumuses) esitanud Tingimusele vastavuse tõendamiseks järgmised dokumendid:

- 1) enda hankepassi, kust tuleneb, et Tingimusele vastavust tõendatakse alltöövõtja lepingutega;
- 2) alltöövõtja hankepassi, kus on toodud andmed Tingimusele vastavuse tõendamiseks esitatud lepingute kohta.

8.2. Õige on Vaidlustaja väide, et Kolmas isik on loodud alles 18.11.2024. Äriregistri andmetele:

- 1) 18.11.2024 Bristol Trust OÜ jagunes eraldumise teel, mille käigus asutati Strobil OÜ;
- 2) alates 25.11.2024 on Bristol Trust OÜ uueks ärinimeks Surrestik OÜ.

Kuid Kolmandal isikul oli seadusest tulenev õigus tõendada oma vastavust Tingimusele teise ettevõtja vahendite (käesoleval juhul alltöövõtja lepingute) alusel.

RHS § 103 lg 1 kohaselt kui see on pakkuja või taotleja kvalifikatsiooni tõendamiseks vajalik ja asjakohane, võib pakkuja või taotleja tõendada oma vastavust majanduslikule ja finantsseisundile ning tehnilisele ja kutsealasele pädevusele esitatud nõuetele konkreetse hankelepingu täitmise raames teiste ettevõtjate vahendite alusel, sõltumata õigusliku suhte iseloomust nende ettevõtjatega. Selleks peab ta hankijale vastuvõetaval viisil tõendama, et nendel ettevõtjatel on vastavad vahendid olemas, nad on nõus vahendite kasutamisega ja pakkuja või taotleja kasutab neid hankelepingu täitmisel.

RHS § 103 lg 1 võimaldab pakkujal tugineda teise ettevõtja vahenditele oma vastavuse tõendamisel tehnilisele ja kutsealasele pädevusele esitatud nõuetele, sh RHS § 101 lg 1 p 2 alusel esitatud tingimusele. Kolmas isik on seda teinud ja pole oluline see, et Kolmas isik on asutatud alles peale Riigihanke alustamist.

Kuna Vaidlustaja on lähtunud üksnes sellest, et Kolmas isik ei saanud vastata Tingimusele seepärast, et ta oli asutatud 18.11.2024 (mingeid muid sisulisi asjaolusid Kolmanda isiku Tingimusele vastavusega seonduvalt pole Vaidlustaja välja toonud), siis jääb vaidlustus Kolmanda isiku kvalifitseerimise otsusele rahuldamata.

9. Kolmanda isiku kõrvaldamata jätmise otsuse õiguspärasus

Kolmanda isiku kõrvaldamata jätmise otsuse on Vaidlustaja vaidlustanud põhjendustel, et Kolmas isik on esitanud valeandmeid Tingimusele vastavuse tõendamiseks (RHS § 95 lg 4 p 9) ja esitanud Hankijale eksitavat teavet, mis võib mõjutada Hankija otsuseid (RHS § 95 lg 4

p 10). Ilmselt on Vaidlustaja siingi silmas pidanud seda, et eksitav teave on esitatud Tingimusele vastavuse tõendamiseks.

Kuna Kolmas isik on Tingimusele vastavuse tõendamiseks toetunud alltöövõtja lepingutele ja see on kooskõlas RHS-iga, siis ei nõustu vaidlustuskomisjon Vaidlustajaga, et Kolmas isik on esitanud kas valeandmeid või Hankijat eksitavat teavet.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et puudub mistahes alus heita Hankijale ette seda, et ta pole asunud kaaluma Kolmanda isiku kõrvaldamist RHS § 95 lg 4 p-ide 9 ja 10 alusel ning vaidlustus Kolmanda isiku kõrvaldamata jätmise otsusele jääb rahuldamata.

10. Vaidlustusmenetluse kulud

RHS § 198 lg 7 kohaselt kui vaidlustuskomisjon vaatab vaidlustuse läbi kas või ühe vaidlustuses sisalduva nõude osas, ei kuulu tasutud riigilõiv riigilõivuseaduse alusel tagastamisele. Seega puudub alus tagastada tasutud riigilõiv osaliselt.

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

Hankija ei ole esitanud taotlust kulude väljamõistmiseks.

Kolmas isik on tähtaegselt esitanud taotluse lepingulise esindaja kulude välja mõistmiseks summas 840 eurot (käibemaksuta), 4 tunni õigusabi osutamise eest, tunnitasuga 210 eurot (käibemaksuta).

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Kolmanda isiku esindaja kulud on põhjendatud ja vajalikud ning kuuluvad Vaidlustajalt välja mõistmisele.

Vaidlustaja kulud vaidlustusmenetluses jäävad Vaidlustaja kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)
Ulvi Reimets